◆ سه‌شنبه ۲۱ شهریور ۱۴۰۲ ◆ ۲۶ صفر ۱۴۴۴ ◆ ۱۲ سپتامبر ۲۰۲۳ ◆ سال ششم ◆ شماره ۱۵۶۷ ◆ ۸ صفحه ◆ ۴۰۰۰ تومان

اعتماد ملت

روزنامه صبح ایران

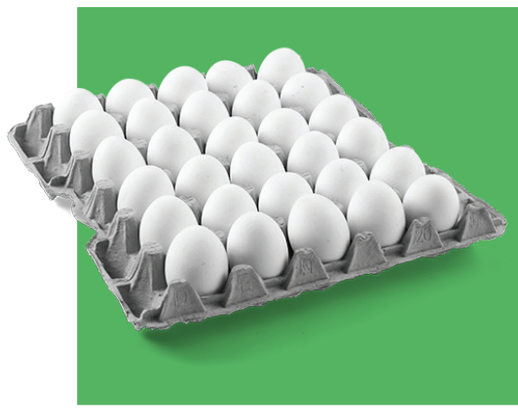

عبور هر شانه تخم مرغ از مرز ۱۶۰ هزار تومان

چرا بازار کالاهای اساسی آرام نمی‌گیرد؟

صفحه ۵

دست خالی دانشگاه‌های بزرگ کشور در پذیرش بدون آزمون

صندلی‌های بدون دانشجو!

بررسی وضعیت ظرفیت پذیرش در دانشگاه‌های کشور در سال تحصیلی جدید نشان می‌دهد ۸۳ درصد ظرفیت بدون آزمون‌ها همچنان خالی مانده است و دانشگاه‌های بزرگ در پذیرش بدون آزمون سهم بسیار ناچیزی دارند.

کنکور در ۵ دهه‌ای که از عمر آن می‌گذرد هیچگاه محبوب نبوده است و همواره داوطلبان ورود به دانشگاه از آن به عنوان سد یاد کرده اند با این حال بررسی وضعیت انتخاب رشته و ظرفیت پذیرش دانشجو در دانشگاه‌های کشور با دو گزینه بدون آزمون و با کنکور نشان می‌دهد همچنان ترجیح داوطلبان این است که رشته‌های با آزمون را انتخاب کنند.

بررسی وضعیت ظرفیت پذیرش در دانشگاه‌های کشور برای سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که برخلاف اینکه گفته می‌شود برای رشته‌های موجود در نظام آموزش عالی مسائلی مانند شغل و آمایش سرزمین مدنظر است اما همچنان کمترین ظرفیت به دوره‌های روزانه (آموزش رایگان) اختصاص دارد و بیشترین ظرفیت مربوط به دانشگاه پیام نور و غیرانتفاعی‌ها است. ضمن اینکه تناسبی میان رشته‌های مورد نیاز کشور نیز در ظرفیت‌های دانشگاهی در پذیرش با آزمون و بدون آزمون وجود ندارد. از سویی مسئولان آموزش عالی برای کم کردن بار روانی کنکور بر این موضوع تاکید می‌کنند که ۸۵ درصد ظرفیت‌های دانشگاه‌ها بدون آزمون است و تمامی افراد می‌توانند صرفاً با ارائه سوابق تحصیلی در رشته مورد علاقه خود تحصیل کنند اما رشته‌هایی که پذیرش در آنها بدون آزمون است اغلب در گروه علوم انسانی و به صورت شهریه پرداز هستند.

شرح در صفحه ۸

◆◆ سخن نخست

رویای بن سلمان برای عربستان چیست ؟

محمد بن سلمان ولیعهد سعودی در سخنانی گفته بود : من باور دارم خاورمیانه اروپای جدید خواهد بود. ۵ سال دیگر عربستان کشوری کاملا متفاوت می شود.این جنگ سعودی است. این جنگ من است. می‌خواهم قبل از آنکه از دنیا بروم، خاورمیانه را در صدر دنیا ببینم. چند صباحی است که ولیعهد جوان عربستان سرخط خبرهای مهم جهان شده است و هر روز با یک اتفاق مهم تلاش می کند توجهات را بخود جلب کند. او در روزها ، هفته ها و ماههای گذشته دست به اقدامات مهمی زده است از جمله:...

ادامه در صفحه ۲

حسن لاسجردی

رهبر انقلاب در دیدار مردم سیستان و بلوچستان و خراسان جنوبی:

آمریکا گروهی برای بحران‌سازی در کشورها تشکیل داده است

صفحه ۲

در اروپا هم نیروگاه می‌سازیم

وزارت نیرو از صنعت برق خارج شود

۴

غیبت «شی» در نشست «سران جی - ۲۰» به ضرر چین تمام خواهد شد؟

پیامدهای ژئوپلیتیک غیبت پکن

۷

چرا باید واکسن آنفلوانزا بزنیم

واکسیناسیون سالانه مؤثرترین راه پیشگیری

۸

اخبار

معترضان و پلیس صهیونیستی مقابل خانه وزیر دادگستری درگیر شدند

صهیونیست های معترض به لایحه تغییرات قضایی مورد نظر کابینه «بنیامین نتانیاهو» نخست وزیر رژیم صهیونیستی از صبح امروز دوشنبه تجمع خود را مقابل خانه «یاریو لوین» وزیر دادگستری این رژیم آغاز کرده اند.

به گزارش روز دوشنبه ایرنا به نقل از رسانه های فلسطینی، لوین از طرفداران سرسخت تصویب لایحه قضایی مورد نظر کابینه در کنست (پارلمان) رژیم صهیونیستی است.

سرزمین های اشغالی برای سی و ششمین هفته شاهد اعتراض به این لایحه است.

درگیری ها و اختلافات داخلی میان صهیونیست ها بر سر لایحه تغییرات قضایی طی هفته های اخیر تشدید شده و اکنون نگرانی ها در رژیم صهیونیستی از احتمال ورود این رژیم به یک بحران درباره قوانین پایه افزایش یافته است.

این بحران در صورتی که دیوان عالی اسراییل، دادخواست ها علیه لایحه یاد شده را بپذیرد و نیز پاره ای از تصممیات کابینه را لغو کند، تشدید خواهد شد به ویژه اینکه نتانیاهو و وزیر دادگستری رژیم صهیونیستی و دیگر مسوولان کابینه گفته اند که به چنین تصمیماتی از سوی دیوان عالی اسراییل پایبند نخواهند بود.

در همین حال، چندتن از وزیران کابینه نتانیاهو و اعضای کنست (پارلمان) رژیم صهیونیستی در کنار حدود ۱۰ هزار صهیونیست راستگرای حامی کابینه پنجشنبه گذشته در تظاهراتی در قدس اشغالی، به رئیس دیوان عالی و نیز مشاور حقوقی کابینه نسبت به لغو قوانین موجود و نیز تصمیماتی که کابینه اسراییل در خصوص کاهش صلاحیت های دستگاه قضایی گرفته است، هشدار داده اند.

معترضان با سردادن شعارهایی مدعی شدند که کابینه نتانیاهو از رای اکثریت در انتخابات کنست برخوردار بوده و این ائتلاف حاکم و نه دیوان عالی است که صلاحیت تصمیم گیری دارد.

کابینه حاکم بر رژیم صهیونیستی دوم مردادماه با حمایت نمایندگان خود در کنست، پیش نویس قانون «لغو برهان معقولیت» در چارچوب لایحه تغییرات قضایی پیشنهادی نتانیاهو را در کنست تصویب کرد.

این قانون بخشی از مفاد این لایحه است که تصویب شد و کابینه نتانیاهو بر تصویب باقیمانده آن در ماه های پیش رو اصرار دارد و ایده گفت وگوی دوباره با مخالفان را مطرح کرده، اما در عین حال هم به آنها هشدار داده که اگر وارد مذاکره نشده و امتیاز ندهند، یکجانبه مفاد باقیمانده این لایحه را نیز تصویب خواهد کرد.

تکمیل ثبت‌نام ۹۱ درصد دانش‌آموزان در مدارس

ثبت‌نام اتباع خارجی «پولی» است؟

رئیس ستاد مرکزی ثبت نام دانش‌آموزان وزارت آموزش و پرورش با بیان اینکه تا کنون ۹۱ درصد دانش آموزان ایرانی ثبت نام خود را در مدارس تکمیل کرده‌اند، گفت: برای مهر امسال منتظر حضور ۱۶ میلیون و ۷۰۰ هزار دانش آموز در مدارس و در پایه‌های مختلف هستیم.

سید مجتبی هاشمی در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به رشد ثبت نام دانش آموزان در مدارس با توجه به نزدیک شدن روزهای منتهی به آغاز سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲، اظهار کرد: آمار ثبت نام دانش‌آموزان در مدارس رشد نسبتا خوبی داشته است و دانش آموزان در حال تکمیل ثبت نام خود هستند. مجموعا تا کنون ۹۱ درصد دانش‌آموزان در تمام پایه‌ها یعنی از اول ابتدایی تا پایه دوازدهم ثبت نام خود را تکمیل کرده‌اند. وی درباره چرایی ثبت نام نکردن برخی از دانش آموزان توضیح داد: بخشی از افرادی که ثبت نام نکرده‌اند دانش آموزانی هستند که منتظر آمدن نتایج و نمرات امتحانات شهریور ماه هستند تا بتوانند ثبت نام کنند و یا مراتب هدایت تحصیلی آنها مانده است لذا باید گفت این آمار ۹۱ درصدی از ثبت نام‌های انجام شده در این بخش از سال کاملا طبیعی است. هاشمی با بیان اینکه ۱۴ میلیون و ۷۷۰ هزار و ۲۸۱ دانش آموز در پایه‌های مختلف تحصیلی ثبت نام خود را تکمیل کرده‌اند، درباره ثبت نام کلاس اولی‌ها نیز ادامه داد: ۸۸ درصد کلاس اولی ها ثبت نام خود را کامل کرده‌اند. رئیس ستاد مرکزی ثبت نام دانش‌آموزان وزارت آموزش و پرورش در عین حال تاکید کرد: فرآیند ثبت نام همچنان ادامه دارد و ما حتی ثبت نام را در طول سال هم انجام می‌دهیم چراکه برایمان مهم است دانش آموزان در چرخه آموزش باقی بمانند و بازمانده از تحصیل نشوند. وی درباره آمار تعداد کل دانش‌آموزان امسال نیز افزود: برای اول مهر منتظر حضور ۱۶ میلیون و ۷۰۰ هزار دانش آموز در کل پایه‌ها هستیم. هاشمی درباره آخرین آمار ثبت نام دانش آموزان اتباع خارجی نیز تصریح کرد: امسال هماهنگی با سازمان ملی مهاجرت خیلی خوب بود. میانگین ثبت نام اتباع خارجی تا کنون ۷۵ درصد است؛ به عبارت دیگر ۳۵۶ هزار دانش آموز اتباع خارجی ثبت نام خود را انجام داده‌اند. درباره تعداد کل دانش آموزان اتباع خارجی نمی‌توان آمار دقیقی داد چراکه به دلیل مهاجرت آمار این دانش آموزان متغییر است. رئیس ستاد مرکزی ثبت نام دانش‌آموزان وزارت آموزش و پرورش در پاسخ به اینکه آیا مدارس مجاز هستند از اتباع خارجی برای ثبت نام و به هنگام ثبت نام پول دریافت کنند؟، گفت: اینکه در بدو ثبت نام از اتباع خارجی پول دریافت شود، خیر مجاز نیستند اما در طول سال تحصیلی این دانش آموزان نیز همانند دانش آموزان ایرانی بوده و باید در این بحث مشارکت کنند اما مدارس مجاز نیستند به هنگام ثبت نام رقمی را برای «شهریه» از این دانش آموزان دریافت کنند. وی همچنین تاکید کرد: اگر اتباع خارجی شاهد این تخلفات بودند به آموزش و پرورش اطلاع دهند، ما موضوع را حتما بررسی می‌کنیم. هاشمی در پاسخ به سوال دیگر مبنی بر اینکه برخی مدارس به دانش آموزان اتباع خارجی اعلام می‌کنند که ما برای ثبت نام شما جا و فضا نداریم، گفت: بالاخره محدودیتی از حیث زیر ساخت‌ها در شهرهای بزرگ داریم. اگر این دسته از دانش آموزان نتوانستند ثبت نام خود را انجام دهند باید به ستادهای ثبت نام در مناطق آموزش و پرورش مراجعه کنند. ستادهای ثبت نام نزدیک ترین مدرسه که امکان ارائه خدمات به این دانش آموزان را دارند به آنها معرفی می‌کنند. رئیس ستاد مرکزی ثبت نام دانش‌آموزان وزارت آموزش و پرورش در پایان سخنان خود یادآور شد: مجموعا از اول آغاز ثبت نام مدارس تا این لحظه در سطح کشور ۷۹ هزار و ۹۳۲ مورد بازدید از مدارس انجام شده است و از ۷۱ درصد مدارس کشور بازدید کرده‌ایم با این حال اگر خانواده‌ها شاهد تخلفاتی در حین ثبت نام بودند، حتما موارد را به ما اعلام کنند تا بررسی کنیم.

یادداشت

برنامه برده‌داری مدرن!

علی حیدری*

لایحه برنامه هفتم توسعه پس از دو سال تاخیر مشتمل بر ۱۱۸ ماده به مجلس رسید و پس از تصویب کلیات آن و برای بررسی و تصویب جزئیات، در دستور کار کمیسیون تلفیق قرار گرفت و حسب اعلام سخنگوی کمیسیون مزبور قرار است ۱۹ شهریور ماه متن مصوب کمیسیون بطور رسمی منتشر و جهت طرح در صحن علنی مجلس ارائه شود.

ظرف دو روز گذشته نسخه‌هایی از گزارش شور دوم مصوب کمیسیون تلفیق در خصوص برنامه هفتم منتشر شده است. بر اساس این متون منتشره، کمیسیون تلفیق علاوه بر اعمال تغییرات و حذف و اضافه در متن و محتوای مواد ۱۱۸گانه لایحه دولت، در پایان آن نیز تعداد ۱۲۱ ماده الحاقی جدید به متن لایحه برنامه هفتم افزوده است و با کمال تعجب و تاسف در بند ۲ الحاقی به ماده ۶ لایحه و نیز ماده الحاقی۱۶ انتهای لایحه (تکرار حکم) آورده است:

«به منظور ترویج نظام استاد-شاگردی و ارتقای مهارت آموزی، بنگاه‌ها و اصناف دارای ۴ نفر شاغل بیمه شده در پایان شهریور ۱۴۰۲، تا حداکثر ۴ نفر را با پرداخت دستمزد توافقی و بدون الزام به پرداخت حق بیمه بیکاری و بازنشستگی صرفاً با پرداخت حق بیمه درمان و از کار افتادگی به کارگیری نمایند».

نگارش حکم بدین معنی است که نیروی کار فعلی دارای پوشش بیمه و دستمزد معادل حداقل مصوب را می‌توانند اخراج کنند و نیروی جدید را بدون رعایت حداقل دستمزد و بدون پوشش بیمه بازنشستگی و بیکاری و فوت (بازماندگان) بکار گیرند!

این حکم تضییع کننده حقوق بنیادین کار و مغایر با اصول "کار شایسته" بوده و به نوعی تضعیف و تقلیل قانون کار و تامین اجتماعی است و برخلاف صدر سیاست‌های کلی برنامه هفتم که بر بهره‌مندی عادلانه کل عوامل تولید (نیروی کار، سرمایه، مدیریت و فناوری) از ارزش افزوده تولید خواهد بود.

همچنین مغایربا بند ۵ سیاست‌های کلی برنامه هفتم که دولت و مجلس را مکلف به ایجاد نظام جامع و فراگیر تامین اجتماعی نموده است و از همه مهمتر اینکه حکم یاد شده در تقابل با سیاست‌های کلی تامین اجتماعی است. سیاست‌های کلی تامین اجتماعی در فروردین ۱۴۰۱ ابلاغ شده است و دولت و مجلس بایستی حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه جامع تحقق سیاست‌های کلی موصوف را تدوین و به مورد اجرا بگذارند و حتی بایستی قوانین و مقررات قبلی مغایر با آن را اصلاح کنند حال نه تنها مجلس و دولت به این وظیفه خود عمل نکرده‌اند، بلکه در قالب مصوبه کمیسیون تلفیق، در جهت عکس و مغایر با سیاست‌های کلی موصوف اقدام کردند.

بر اساس صدر و مقدمه و بندهای ۱.۲، ۵ و ۷ سیاست‌های کلی تامین اجتماعی موضوع فراگیری پوشش‌های پایه و حداقلی بیمه‌های اجتماعی یک اصل مهم و ضروری است. اتفاقاً در ارزیابی و طراحی نظامات تامین اجتماعی دنیا نیز در بین ۵ اصل فراگیری، جامعیت، کفایت، کارآمدی و پایداری مالی اولویت با اصل فراگیری است و در طراحی و پی ریزی هر نظام تامین اجتماعی اولویت با ایجاد پوشش کامل و همگانی در سطح پایه است. حال آنکه در مصوبه کمیسیون تلفیق نه تنها دستمزد نیروی کار را در کارگاه‌های ۴ نفره شناور و توافقی کردند بلکه افراد موصوف را از شمول پوشش بیمه بازنشستگی، فوت (بازماندگان) و بیمه بیکاری محروم ساخته‌اند که این امر مغایر با مقاوله نامه‌های بین‌المللی پذیرفته شده از سوی ایران و نیز مغایر با اصول ۳و۲۹ و۴۳ قانون اساسی و مغایر با سیاست‌های کلی برنامه هفتم و سیاست‌های کلی تامین اجتماعی خواهد بود.

به‌طورکلی در بررسی سیر تطور قوانین و مقررات کشور به این نکته جالب بر می‌خوریم که اگر قوانین و مقررات در آستانه انتخابات ریاست جمهوری به تصویب رسیده، به موجب آن‌ها قوانین کار و تامین اجتماعی به نفع کارخانه داران و پیمانکاران بزرگ ترقیق و تضعیف می‌شود.

ولیکن اگر قوانین و مقررات در آستانه انتخابات مجلس تصویب شود، قوانین کار و تامین اجتماعی به نفع صنوف، حجره‌ها و کارگاه‌های کوچک ترقیق و تضعیف می‌شود. به طور مثال قانون نظام صنفی که به‌دنبال معافیت کارگاه‌های زیر ۵ نفر بود در مجلس ششم و در آستانه انتخابات مجلس هفتم به تصویب رسید و قانون نوسازی صنایع در آستانه انتخابات ریاست جمهوری و قس علیهذا، که به نظر می‌رسد مرتبط با خاستگاه اسپانسرهای مالی کاندیداها بودند، چراکه در انتخابات ریاست جمهوری ستادهای انتخاباتی نیازمند ارقام بزرگ و کلان هستند و در انتخابات مجلس ارقام خرد و کوچک مطرح است و در این میان حقوق بنیادین کار است که مثله می‌شوند.

اگر گزارشات منتشره واقعیت داشته باشد و حکم صدرالذکر در کمیسیون تلفیق به تصویب رسیده و در دستور کار صحن علنی مجلس قرار گرفته باشد، بایستی آن را نمادی از برده‌داری مدرن دانست! چراکه در حال حاضر و با توجه به تورم افسارگسیخته حتی همین حداقل دستمزد مصوب نیز مورد اعتراض کارگران است، تا چه رسد به اینکه به موجب احکام مصوب کمیسیون تلفیق قرار است همین ارقام حداقلی نیز کاهش یابد!

مشخص نیست که اگر قرار است مجلس و دولت تلاش کنند که حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار را به لطایف الحیل و به بهانه‌های مختلف کاهش دهند اساساً چرا چنین حداقلی را تصویب می‌کنند و به هرتقدیر آنچه که واضح و مبرهن است عبارت از این است که حکم مصوب کمیسیون تلفیق در ارتباط با کارگاه‌های تا ۴ نفره، مغایر با قانون اساسی سیاست‌های کلی نظام، حقوق بشر و همچنین مقاوله نامه‌های بین‌المللی پذیرفته شده از سوی ایران است و می‌بایست در صحن علنی مجلس شورای اسلامی حذف شود و دولت و مجلس هرچه سریعتر نسبت به ایجاد نظام جامع، فراگیر و چند لایه تامین اجتماعی و فراهم‌سازی پوشش فراگیر سطح پایه خدمات امدادی، حمایتی و بیمه‌ای برای آحاد جامعه و به ویژه اقشار فرودست آن اقدام نمایند.

* عضو سابق هیات مدیره سازمان تامین اجتماعی